

den af koloniudvalget afgivne beretning og på de af 22. og 23. samling vedtagne resolutioner i spørgsmålet om Namibia samt på generalsekretærens beretning og beretningen fra FNs råd for Namibia (paragraf 3).

3. Ved afslutningen af Namibia-spørgsmålets behandling konstaterede Generalforsamlingens præsident, at der ikke under 23. samling var fremsat forslag med hensyn til udpegelse af en FN-kommissær for Namibia. Plenarforsamlingen godkendte derefter uden afstemning på præsidentens anbefaling at lade det midlertidige arrangement fortsætte, hvorefter FNs juridiske rådgiver, C. A. Stavropoulos, fungerer som FN-kommissær.

Gennemførelse af deklARATIONEN om tilståelse af uafhængighed til kolonier og kolonibefolkninger.

(Dagsordenens punkt 23).

Spørgsmålet om kolonideklARATIONENS gennemførelse behandledes direkte i Plenarforsamlingen i løbet af 23. samlings sidste uge på grundlag af bl. a. koloniudvalgets beretning om udvalgets virksomhed i 1968.

I. Debatten.

Fra debatten bør nævnes, at der i denne som i andre spørgsmål på 23. Generalforsamling var en større spredning end tidligere at konstatere inden for den afro-asiatiske gruppe. Medens det grundlæggende krav naturligvis var det samme, kolonisystemets endelige og fuldstændige afvikling, var der en kendelig forskel, når det kom til formuleringerne vedrørende ansvars- og skyldfordeling. Medens således koloniudvalgets formand, Tunesiens ambassadør, som en enkelt del af helhedsbilledet påpegede den rolle, som Storbritannien og Frankrig havde spillet i afkoloniseringen, angreb Tanzanias ambassadør „de imperialistiske lande i Europa og Nordamerika“ for deltagelse i eller medvirken til kolonialisme og neokolonialisme og forudsagde, at hele verden snart ville blive inddraget i en racekrig. Gennemførelsen af sanktioner mod Sydrhodesia var en ny britisk manøvre for at føre verdensopinionen bag lyset.

De kommunistiske landes repræsentanter

fandt, at den væsentligste hindring for kolonibefolkningernes befrielse var de udenlandske monopolars plyndring i koloniområderne samt kolonimagternes opretholdelse af baser i disse områder. Det var meget vigtigt, at der blev givet de nationale befrielsesbevægelser bistand i deres kamp for uafhængighed. De vestlige landes manglende efterlevelse af FNs resolutioner havde påført de medlemslande, der havde taget skridt til at efterleve beslutningerne vedrørende Sydafrika og Sydrhodesia, økonomiske tab. De trufne forholdsregler havde i praksis vist sig at være til fordel for de vestlige magter, som havde ignoreret FNs beslutninger.

I et dansk indlæg (jfr. bilag 10) understregede ambassadør Otto Borch, at Danmark står fast på kolonideklARATIONENS principper. Et betydeligt antal lande havde opnået uafhængighed i samarbejde med administrerende magter, men beklageligvis lod endnu i dag kolonideklARATIONENS gennemførelse meget tilbage at ønske. Med hensyn til de meget små koloniområder var fleksibilitet og særlig overvejelse påkrævet; løsningen af deres problemer måtte baseres på nøje respekt for selvbestemmelsesretten. Namibia, Portugals kolonier og Sydrhodesia var de alvorligste tilbageværende koloniproblemer, i hvilke situationen var så kompliceret, at det hindrede en øjeblikkelig løsning. Det var på denne baggrund, at Danmark, der lægger den største vægt på princippet om anvendelse af ikke-voldelige midler, havde fastlagt sin holdning til disse spørgsmål. Danmark havde fordømt Salisbury-regimets illegale uafhængighedserklæring og fuldt ud støttet og deltaget i de af Sikkerhedsrådet iværksatte obligatoriske økonomiske sanktioner. I Namibia-spørgsmålet fastholdt Danmark sin støtte til Generalforsamlingens resolution 2145 (XXI), der bestemte, at Sydafrikas mandat var ophørt, og at Namibia faldt under FNs direkte ansvar. Kun på denne basis og kun ved sammenhold i medlemskabet kunne FN komme til at spille en konstruktiv rolle i uafhængighedsprocessen i Namibia. For så vidt angår Portugals kolonier accepterede Danmark ikke, at det nuværende system i disse er baseret på selvbestemmelse. Danmark appellerede til Portugals nye regering om at gøre Portugals kolonipolitik til genstand for fornyet overvejelse, således at befolkningen i kolonierne